

Motion till riksdagen

1988/89:Jo756

av Carl Frick (mp)

Vättern

”Rädda Vättern!”

Vättern är en betydande vattentäkt och försöker i dag ca 200 000 människor runt sjön med dricksvatten och det finns planer på att öka antalet människor som är beroende av Vättern för sitt dagliga vatten.

Vättern har ett intressant fiske dels kommersiellt och dels ett omfattande fritidsfiske och man kan där fånga mycket fin fisk som röding, lax och sik. Efter de mätningar som Greenpeace lät genomföra sommaren 1987 i samband med den resa som Beluga genomförde kunde man konstatera att röding hade mycket höga dioxinhalter. Mätvärden som senare bekräftades genom de mätningar som tillsyningsmyndigheterna och andra intressenter genomförde. De uppmätta värdena är så höga att rödingen enligt gällande rekommendationer från Världshälsoorganisationen (WHO) borde svartlistas som otjänlig som människoföda.

Den stora tänkbara dioxinkällan i Vättern är Aspa Bruk vid Olshammar. Där sker en omfattande klorblekning av pappersmassa sedan många år tillbaka och stora mängder organiska klorföreningar kommer ut i Vättern. Nu vet vi att bara ungefär 5 % av de klorföreningar som släpps ut är kända till sina egenskaper och att mycket kartläggningsarbete återstår att göra. Med tanke på att Vättern har en mycket långsam vattenomsättning på ca 60 år är det befogat att vara mycket restriktiv med att ge företag som Aspa Bruk tillstånd att fortsätta att släppa ut klorerade organiska föreningar i sjön.

Vättern omges av jordbruksbygder med intensiv odling och en omfattande användning av konstgödsel och jordbruksgifter. Detta leder till farhågor att speciellt jordbruksgifter kan läcka ut i den stora vattentäkten. Det har i andra sammanhang visat sig att jordbruksgifter inte bryts ner på det sätt som man har trott utan de vandrar ner genom jordarna och når vattendragen och sjöarna.

Allt tillsammanstaget måste innebära att man från myndighetshåll skall föreskriva stor återhållsamhet med verksamheter som släpper ut miljöstörande ämnen som verkar negativt på dricksvattenkvaliteten hos Vätterns vatten och på fisket.

Hemställen

Med stöd av ovanstående hemställer jag

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det skall göras en plan för att snabbt komma bort från alla de utsläpp som

äventyrar Vättern som dricksvattentäkt och som uppskattat fiskevat-
ten och att planen måste innehålla restriktioner för utsläpparnas
verksamheter samt att planen skall börja få verkan senast inom ett år
från beslut och att den skall vara genomförd senast tre år efter ikraft-
trädande.

Mot. 1988/89
Jo756

Stockholm den 19 januari 1989

Carl Frick (mp)